

info

II(17) nr. 10 / 2012

Relația dintre schemele de garantare a depozitelor și ceilalți participanți la rețeaua de asigurare a stabilității financiare

Schemele de garantare a depozitelor dețin o poziție-cheie în ceea ce privește protecția deponenților și aduc o contribuție importantă la asigurarea stabilității sistemului financiar, indiferent de organizarea acestora, publică sau privată. Relația acestora cu ceilalți participanți la rețeaua de asigurare a stabilității financiare se concretizează, în majoritatea cazurilor, prin aranjamente formale privind coordonarea și schimbul de informații, în general prin prevederi legale (de exemplu, Germania, Japonia, Spania, Statele Unite ale Americii) și memorandumuri de înțelegere (de pildă, Australia, Canada, Hong Kong, Indonezia, Coreea de Sud, Mexic, Rusia, Marea Britanie).

Se poate însă apela și la mecanisme suplimentare de coordonare ce implică participarea la comitete inter-instituționale pe probleme macro-prudențiale și de risc sistemic (de exemplu, Canada, Mexic și Statele Unite ale Americii), la colaborări interdepartamentale (în cazul în care schema face parte din banca centrală, cum este situația Olandei) sau, în cazul unor scheme de garantare private (de exemplu, Argentina, Brazilia, Elveția), la aranjamente informale pentru schimb de informații necesare în soluționarea situațiilor băncilor neviabile.

Relația dintre schemele de garantare a depozitelor și ceilalți participanți la rețeaua de asigurare a stabilității financiare a reprezentat unul dintre subiectele de pe agenda Conferinței Anuale 2012 a Asociației Internaționale a Asigurătorilor de Depozite (IADI), care a fost organizată de către schema de garantare pentru serviciile financiare din Marea Britanie (Financial Services Compensation Scheme - FSCS) și a avut loc la Londra în luna octombrie 2012.

De regulă, rețeaua de asigurare a stabilității financiare include schema de garantare a depozitelor și împrumutătorul de ultimă instanță, iar în sens mai larg pot fi incluse și autoritatea de reglementare și supraveghere, precum și organul guvernamental central responsabil pentru sistemul financiar al unei țări.

Relația dintre toți participanții la rețeaua de asigurare a stabilității financiare dintr-o țară este foarte importantă pentru ca fiecare dintre instituții să își poată îndeplini misiunea. Elementele comune în cazurile prezentate au fost existența sau necesitatea unui cadru de cooperare clar, stipulat prin lege și definit ulterior printr-un acord încheiat între instituții, precum și respectarea reciprocă a atribuțiilor fiecărei instituții.

Bazându-se pe respect și reciprocitate, relația poate fi fructuoasă doar atunci când se

decide asupra tuturor aspectelor colaborării, astfel încât să fie stabilite acțiunile și responsabilitățile fiecărei instituții în toate situațiile care pot interveni.

Modurile de colaborare între schemele de garantare a depozitelor și ceilalți participanți la rețeaua de asigurare a stabilității financiare sunt diverse, atât în Uniunea Europeană, cât și pe plan internațional. Pot exista colaborări între unități independente până la conlucrarea unor departamente din cadrul aceluiași entități. Ca forme de organizare, schemele de garantare a depozitelor pot fi: instituții independente sau instituții integrate în cadrul unei alte instituții (banca centrală, autoritatea de supraveghere, oficiul național pentru datorie publică, etc.)

Schema de garantare a depozitelor din Malaiezia (Malaysia Deposit Insurance Corporation - MDIC) și banca centrală au o relație strategică. Mandatul schemei de garantare malaieziene cuprinde:

- administrarea sistemului de garantare a depozitelor, a certificatelor și polițelor de asigurare,
- garantarea împotriva pierderilor totale sau parțiale ale depozitelor, a certificatelor și polițelor de asigurare datorate de o instituție membră care acceptă depozite, respectiv de o societate de asigurare membră,
- promovarea unui sistem solid de management al riscului în sistemul financiar,
- contribuția la asigurarea stabilității sistemului financiar.

În realizarea mandatului său, schema de garantare a depozitelor din Malaiezia urmărește minimizarea costurilor pentru sistemul financiar. Totodată, aceasta realizează evaluarea riscului, monitorizarea instituțiilor membre și este autoritatea de restructurare, având mandatul de a minimiza riscurile, precum și atribuții extinse în soluționarea situației instituțiilor membre cu probleme. Schema de garantare a depozitelor din Malaiezia nu este autoritate de supraveghere bancară, de această funcție ocupându-se banca centrală.

Legislația din Malaiezia prevede necesitatea unui acord privind colaborarea strategică dintre banca centrală și schema de garantare a depozitelor. Colaborarea între instituții are trei dimensiuni: schimbul de informații, consultarea, colaborarea și partajarea resurselor.

Principiile acestei colaborări sunt:

- transparență și deschidere în soluționarea problemelor,
- respectarea independenței și responsabilității fiecărei instituții,
- respectarea reciprocă și acceptarea diverselor modalități de rezolvare a problemelor,
- angajare în menținerea și îmbunătățirea relațiilor,

- comunicare și schimb rapid de informații,
- minimizarea duplicării neproductive a eforturilor și costurilor.

Mai precis, ariile de acțiune în care banca centrală și schema de garantare conlucrează sunt:

- evaluarea noilor membri,
- evaluarea riscurilor și monitorizarea,
- intervenția în sistemul bancar și măsurile de restructurare,
- aspecte de politică prudențială,
- activități regionale și transfrontaliere,
- comportamentul față de piață și față de consumatori,
- partajarea resurselor.

Același acord prevede ariile de schimb de informații:

- informațiile statistice privind instituțiile membre, așa cum apar în registrele băncii centrale,
- informații specifice despre membrii care se află în ariile de îngrijorare "peste medie" sau "cu risc ridicat",
- rapoarte asupra monitorizării încălcării reglementărilor și principiilor stabilite de banca centrală,
- informații privitoare la cererile de obținere de licențe noi de funcționare, achiziții sau fuziuni,
- sistemul diferențiat de cotizații – modalitățile de calcul, rezultatele și contribuțiile,
- evaluarea riscului,
- consultare, cooperare și colaborare în dezvoltarea, implementarea și îmbunătățirea regulamentelor, ordinelor, principiilor și a politicii.

Pentru ca relația să fie cât mai eficientă, tipul și structura întâlnirilor sunt de asemenea stipulate în legislație. Obiectul acestor întâlniri poate viza:

- prezentarea strategiei de afaceri a băncilor membre,
- întâlniri bianuale pe tema unor aspecte macroprudențiale și tendințe ale industriei,
- discuții în curs referitoare la profilul de risc sau problemele băncilor membre,
- întâlniri periodice cu privire la băncile membre cu profil de risc "peste medie" sau cu risc "ridicat",
- întâlniri periodice și discuții între schema de garantare, banca centrală și băncile membre în cazul aplicării măsurilor de intervenție timpurie,
- comunicări către membri legate de contribuțiile pe care aceștia trebuie să le plătească către schema de garantare.

Procedurile pentru intervenția timpurie în cazul băncilor cu probleme prevăd care este rolul schemei de garantare și cel al băncii centrale, momentul în care intervine fiecare instituție, posibilitățile și condițiile de intervenție. Formalizarea

tuturor acestor aspecte mărește eficiența intervenției și probabilitatea ei de reușită.

* * *

Banca Angliei și schema de garantare pentru serviciile financiare (FSCS) au roluri bine stabilite în conclucrarea în cadrul măsurilor de restructurare bancară, al procedurii de insolvență și în stabilizarea bancară. Un protocol de colaborare între Banca Angliei și FSCS a fost încheiat în decembrie 2009. În protocol sunt definite domeniile de colaborare în situațiile menționate, de exemplu schimbul de informații, cooperarea pentru conceperea planului și a politicii de restructurare bancară.

De exemplu, procedura de insolvență este aplicată doar dacă este vorba de o bancă ce nu prezintă risc de destabilizare a întregului sistem bancar. Obiectivul primar al lichidatorului este să colaboreze cu FSCS pentru a se asigura că fiecare deponent eligibil își primește compensația sau că i se transferă conturile la altă bancă.

În procedura de insolvență, banca centrală cere pe cale judecătorească începerea procedurii de faliment. Alături de autoritatea de supraveghere (Financial Services Authority - FSA) și de FSCS, banca centrală face parte din comitetul de lichidare. Comitetul de lichidare are sarcina de a supraveghea plata compensațiilor, iar odată ce acest obiectiv a fost îndeplinit, banca centrală și FSA se retrag din comitetul de lichidare.

FSCS este responsabil de efectuarea plăților sau a transferurilor de conturi. De asemenea, FSCS face parte din comitetul de lichidare și rămâne în acest comitet și după îndeplinirea obiectivului principal, în calitate de creditor majoritar, alături de ceilalți creditori ai băncii.

* * *

Schema de garantare a depozitelor din Suedia a fost înființată în anul 1996 și până în 2008 a funcționat ca instituție independentă, fiind apoi integrată Oficiului Național pentru Datorie Publică. Măsurile de restructurare bancară ce pot fi luate sunt: injectia de capital, emiterea de garanții, împrumuturile și trecerea în proprietatea statului pentru o perioadă determinată.

Rețeaua de asigurare a stabilității financiare din Suedia cuprinde: Autoritatea de Supraveghere Financiară, Ministerul de Finanțe, Banca Centrală și Oficiul Național pentru Datorie Publică. Aceste instituții au constituit Consiliul Suedez pentru Stabilitate pe baza unui memorandum de înțelegere. Consiliul se

întrunește o dată pe lună în scopul schimbului de informații și al consultării. Mai mult, pentru o coordonare mai bună a autorităților din zonă, autoritățile bancare din Suedia, Danemarca, Norvegia, Finlanda, Estonia, Lituania și Letonia s-au întrunit în cadrul *Nordic Baltic Stability Group* în baza unui memorandum de înțelegere întrucât toate băncile suedeze mari sunt de importanță sistemică atât în Suedia, cât și în zonă.

* * *

Schema de garantare a depozitelor din Statele Unite ale Americii (Federal Deposit Insurance Corporation - FDIC) are ca responsabilități garantarea depozitelor, evaluarea și supravegherea instituțiilor financiare în vederea asigurării siguranței, solidității și protecției consumatorilor, administrarea falimentelor bancare.

FDIC poate acționa anterior intrării în dificultate a unei bănci, în timpul administrării speciale sau în cazul falimentului bancar. În 1991, au fost întărite autoritatea și măsurile de intervenție ale schemei de garantare a depozitelor, a fost introdusă posibilitatea de alegere a măsurii celei mai eficiente din punct de vedere al costurilor și a fost recapitalizat fondul de garantare a depozitelor administrat de FDIC.

Printre măsurile de corecție din perioada respectivă se regăsesc:

- suspendarea dividendelor și a onorariilor de management,
- solicitarea planului de restaurare a capitalului,
- restricționarea creșterii activelor,
- restricționarea ratei dobânzii plătite la depozite,
- restricționarea plăților către personal.

În cazul băncilor care au capitalul obligatoriu în mod critic sub limită, se prevede posibilitatea de a se trece timp de 90 de zile la procedura de administrare specială și restricționare a anumitor activități ale băncii.

Sistemul Rezervelor Federale (Fed) poate acorda împrumuturi către bănci, în anumite condiții, colaborând cu FDIC în această situație.

Băncile trebuie să fie solvabile și să ofere un colateral acceptabil.

Este importantă evaluarea riscurilor la nivel macroeconomic și al sistemului financiar, la fel ca și existența unei concordanțe între politicile de garantare a depozitelor și cele ale celorlalți participanți la rețeaua de asigurare a stabilității financiare.

* * *

Relația dintre schema de garantare a depozitelor din Canada (Canada Deposit Insurance Corporation - CDIC) și autoritatea de supraveghere pornește de la premiza că o relație eficientă este cea care sprijină ambele organizații în a-și îndeplini mandatul. Există însă și provocări: neconcordanța dintre instrumentele pe care le folosește fiecare instituție; structura, conducerea și responsabilitățile specifice fiecărei organizații; posibilitatea creării de dezechilibre ca urmare a rolurilor celor două instituții; tensiunile generate pe timp de criză.

Conlucrarea între instituțiile din rețeaua de asigurare a stabilității financiare dintr-un stat este definitorie pentru îndeplinirea acestui obiectiv.

Aspectele principale ale unei relații eficiente între schema de garantare a depozitelor și celelalte instituții responsabile cu asigurarea stabilității financiare sunt:

- formalizarea relației prin lege sau acorduri,
- întâlniri frecvente,
- stabilirea de comun acord a domeniilor de intervenție comune și punerea lor în practică,
- realizarea în comun a planurilor de acțiune,
- eforturile liderilor instituțiilor de a conlucra la atingerea obiectivelor comune.

* * *

În India, rețeaua de asigurare a stabilității financiare este compusă din: Ministerul de Finanțe, Banca Centrală, Autoritățile de restructurare și supraveghere și Schema de Garantare a Depozitelor (Deposit Insurance and Credit Guarantee Corporation - DICGC).

Schema de garantare a depozitelor acționează în calitate de plătitor de compensații.

Printre deficiențele identificate la rețeaua de asigurare a stabilității financiare din India se numără următoarele:

- cadrele de lucru pentru supravegherea bancară și pentru reglementare nu sunt uniforme;
- cadrul legal de restructurare nu este integrat într-o singură agenție și mai multe legi guvernează restructurarea bancară;
- nu există un acord în privința schimbului de informații între instituțiile implicate în restructurarea bancară;
- schema de garantare a depozitelor este dependentă de lichidator pentru a obține datele deponenților.

Pentru a revizui, simplifica și rescrie legislația sectorului financiar, o comisie responsabilă cu acest proiect a fost înființată în martie 2011. Comisia a înaintat o propunere legislativă în octombrie 2012, iar modificarea legislației din domeniul financiar va fi făcută în 12 - 24 luni.

Cel de-al șaselea dintre *Principiile Fundamentale pentru Sisteme Eficiente de Garantare a Depozitelor*, elaborate de Comitetul de la Basel pentru Supraveghere Bancară și de IADI, prevede că nu trebuie să existe niciun impediment legislativ sau de altă natură pentru schimbul de informații între autoritatea de supraveghere, banca centrală și autoritatea de restructurare, ministerul de finanțe și schema de garantare a depozitelor. În acest sens, schema de garantare din India acționează pentru a unifica legislațiile și pentru ca toate măsurile legislative să faciliteze relațiile între instituțiile amintite.

Materialele au fost realizate de Compartimentul Comunicare și Relații Publice și Serviciul Analiză și relații internaționale.

Reproducerea integrală sau parțială a publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

FGDB nu își asumă responsabilitatea pentru nicio părere, analiză sau interpretare exprimată de terți pe baza datelor prezentate în această publicație.